

**Національний університет
«Одеська юридична академія»
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ
«Філософсько-психологічне
дослідження особистості»**

Освітня програма	Рівень вищої освіти	Форма навчання	Курс вивчення	Семестр вивчення	Кількість кредитів
Психологія	Другий (магістерський) рівень	Денна/заочна	1	1	4

Викладачі навчальної дисципліни	Єременко Олександр Михайлович, завідувач кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософських наук, професор, Одеса, вул. Академічна, 9, кабінет 78 контактний телефон +380992787571 e-mail: alyeremenko@gmail.com
---------------------------------	---

Короткий опис навчальної дисципліни	У курсі «Філософсько-психологічне дослідження особистості» розглядається сутність та зміст філософського розуміння особистості. Показується, яким чином філософський зміст поняття «особистість» став підґрунтям для сучасних психологічних теорій особистості. Вивчення курсу забезпечить майбутнім фахівцям володіння філософсько-методологічними засадами знання про людину, на які вони можуть спиратися у консультуванні та інших формах своєї професійної діяльності.
-------------------------------------	---

Мета навчальної дисципліни	Здобуття фундаментальних знань філософських концепцій особистості, отримання кваліфікації для комплексного аналізу феномену особистості, удосконалення вмінь і навичок для ефективної роботи в галузі соціально-психологічних досліджень та консультування.
----------------------------	---

Мова викладання	Українська
-----------------	------------

Навчальне навантаження	Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Самостійна робота, год.	Загальна кількість год.
Денна форма	24	26	70	120

Заочна форма	8	4	108	120
--------------	---	---	-----	-----

Зв'язок з програмними результатами навчання	
Шифр програмного РН	Результати навчання цієї дисципліни деталізують такі програмні результати навчання:
ПРНК05 ПРНК06 ПРНА06	Здійснювати реферування наукових джерел, адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності, обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організації, узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
ПРНА07 ПРНП04	Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям. Взаємодіяти з фахівцями інших галузей при розробці та реалізації практичних та наукових проектів у сфері психології.
ПРНП06	Доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з актуальних питань психології.

Результати навчання			
Символ ПРН	Після успішного завершення курсу цієї навчальної здобувач вищої освіти буде:	Методи викладання і навчання	Методи оцінювання досягнення ПРН
ПРНК05 ПРНК06 ПРНА06	Вміти критично осмислювати основні ідеї філософської та психологічної спадщини та формувати власну теоретичну позицію в розумінні особистості	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНК06 ПРНП04 ПРНП06	Застосовувати філософську методологію для вирішення практичних завдань в сфері психологічної теорії та практики	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНК06 ПРНП04	Розробляти такі соціальні проекти організаційних схем, центром яких є людина і її потреби	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНК06 ПРНА07 ПРНП04	Управляти поведінкою індивіда, групи і команди з метою підвищення ефективності діяльності організації	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНА07 ПРНП06	Вирішувати організаційні конфлікти та запобігати стресам людей в умовах організаційної діяльності	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування

Зміст навчання			
Тема за п/п	Назва теми	Посилання на ПРН модуля	Л/ПЗ/СРЗ, год. (денна ф/н)
Тема 1.	Методологічні засади дослідження проблеми особистості.	ПРНК06 ПРНП04 ПРНП06	2/2/6 (денна ф/н) -/-/12 (заочна ф/н)
Тема 2.	Концепт особистості в історії філософської та релігійної думки	ПРНК05 ПРНК06 ПРНА06	8/8/14 (денна ф/н) 4/-/18 (заочна ф/н)
Тема 3.	Особистість і трансцендентне. Трансцендентальне «я»: філософський та психологічний аспект.	ПРНК05 ПРНК06 ПРНА06	2/2/10 (денна ф/н) 2/2/16 (заочна ф/н)
Тема 4.	Особистість і суспільство.	ПРНК05 ПРНК06 ПРНА06 ПРНП04 ПРНА07	4/4/12 (денна ф/н) 2/2/16 (заочна ф/н)
Тема 5.	Особистісна та знеособлена форма буття людини.	ПРНК06 ПРНП04 ПРНА07	4/4/10 (денна ф/н) -/-/16 (заочна ф/н)
Тема 6.	Психолог як концептуальний персонаж виховного процесу в суспільстві та закладах освіти.	ПРНК06 ПРНП04 ПРНА07 ПРНП06	2/2/8(денна ф/н) -/-/14 (заочна ф/н)
Тема 7.	Перспективи людини та особистості: від людини до постлюдини, від особистості до постособистості.	ПРНК05 ПРНК06 ПРНА06 ПРНП04 ПРНП06	2/4/10 (денна ф/н) -/-/16 (заочна ф/н)

Список основної літератури	<p>1. Андрущенко В. П. Філософія як теорія та методологія розвитку освіти / Андрущенко В., Губерський Л. – К. : „МП Леся”, 2012. – 568 с.</p> <p>2. Арентс Г. Становище людини / Г. Арентс / Пер. з англ. М. Зубрицької. – Львів: Літопис, 1999. – 254 с.</p> <p>3. Аристотель. Никомахова етика / Аристотель // Аристотель Сочинения в 4-х т. Т. 4. / Пер. с древнегреч. Общ.ред. А. И. Доватура. М. : Мысль, 1983. – С. 53 – 293.</p> <p>4. Балл Г. Синтез егалітарності й елітарності в опрацюванні категорії „особистість” у гуманістичній психології та педагогіці / Г. Балл // Освіта для сучасності: зб. наук. пр.: у 2 т. / редкол. : В. Г. Кремень (голова) та ін. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – Т.1. – С. 187 – 195.</p> <p>5. Бауман З. Индивидуализированное общество / З. Бауман. – Пер. с англ., под ред. В. Л. Иноземцева. – М. : Логос, 2002. – 390 с.</p> <p>6. Бахтин М. М. К философии поступка // М. М. Бахтин // Философия и социология науки и техники. Ежегодник 1984 – 1985. – М. : Наука, 1986. – С. 80 – 160.</p> <p>7. Белл Д. Эпоха разобщенности: Размышления о мире XXI века / Д. Белл, В. Л. Иноземцев. – М. : Центр исследований постиндустриального общества, 2007. – 304 с.</p> <p>8. Бердяев Н. А. О рабстве и свободе человека: Опыт персоналистической философии / Н. А. Бердяев // Бердяев Н. А. Царство</p>
----------------------------	--

- Духа и царство Кесаря / Сост и послесл. П. В. Алексеева; Подгот. текста и прим. Р. К. Медведевой – М. : Республика, 1995. – С. 11 – 163.
9. Бердяев Н. А. Философия неравенства / Н. А. Бердяев. // Бердяев Н. А. Собрание сочинений в 4 х. т. – Т. 4. Духовные основы русской революции. Философия неравенства PARIS: YMCA-PRESS, С. 253 – 591
10. Бодрийяр Ж. Общество потребления. Его мифы и структура / Ж. Бодрийяр / Пер. с фр., послесл. и примеч. Е. А. Самарской. – М. : Республика, 2006. – 269 с.
11. Быстрицкий Е. К. Феномен личности: мировоззрение, культура, бытие / Е. К. Быстрицкий. – К. : Наук. думка, 1991. – 200 с.
12. Вальверде К. Философская антропология / К. Вальверде. – М. : Христианская Россия, 2000. – 411 с.
13. Волков В. Н. Онтология личности / В. Н. Волков. – Иваново: Ивановский государственный университет, 2001. – 378 с.
14. Горкгаймер М. Критика інструментального розуму: Пер. з нім. / М. Горкгаймер. – К. : ППС-2000, 2006. – 282 с.
15. Губерський Л. В. Культура. Ідеологія. Особистість: Методолого-світогляд. аналіз / Л. Губерський, В. Андрущенко, М. Михальченко. – [2-е вид.] К., Знання України, 2005. – 580 с.
16. Губерський Л. В. Філософська антропология / Л. В. Губерський // Губерський Л. В. Вибрані філософські праці. Книга перша. Культура. Ідеологія. Особистість. – К. : Центр учбової літератури, 2016. – С. 377 – 398.
17. Гусельцова М. С. Культурно-историческая психология: от классической – к постнеклассической картине мира / М. С. Гусельцова // Вопросы психологии. – 2003. – № 1. – С. 99 – 115.
18. Гуссерль Э. Кризис европейских наук и трансцендентальная феноменология / Э. Гуссерль. – СПб. : „Владимир Даль”, 2004. – 385 с.
19. Дильтей В. Воззрение на мир и исследование человека со времен Возрождения и Реформации / В. Дильтей. – М. : Университетская книга, 2000. – 464 с.
20. Зайферт Й. Особа як буття раг excellence / Й. Зайферт // Досвід людської особи. Нариси з філософської антропології. – Львів: Свічадо, 2000. – С. 333 – 377.
21. Камю А. Миф о Сизифе. Эссе об абсурде / А. Камю // Камю А. Бунтующий человек. Философия. Политика. Искусство: Пер. с фр.. – М. : Политиздат, 1990. – С. 23 – 100.
22. Кант И. О педагогике / И. Кант // Кант И. Трактаты и письма. – М. : Наука, 1980. – С. 445 – 504.
23. Кант И. Основы метафизики нравственности. 1785 / И. Кант // Кант И. Сочинения : в 6 томах [Под общ. ред. В. Ф. Асмуса, А. В. Гулыги, Т. И. Ойзермана] М., 1965. – Т. 4, ч.1. – С. 219 – 310.
24. Кассирер Э. Опыт о человеке. Введение в философию человеческой культуры / Э. Кассирер // Кассирер Э. Избранное. Опыт о человеке / Э. Кассирер. – М. : Гардарика, 1998. – С. 440 – 723.
25. Кемпбел Дж. Герой із тисячею облич / Дж. Кемпбел. – К. : Альтернативи, 1999. – 392 с.
26. Кларк Н. Бути – означає бути субстанцією-у-відношенні / Н. Кларк // Досвід людської особи. Нариси з філософської антропології. – Львів: Свічадо, 2000. – С. 307 – 332.
27. Корсак К. В. ХХІ століття: ноорозвиток людства і порятунок від колапсу на базі ноотехнологій / К. В. Корсак. – Практична філософія. – 2011. – №2. – С. 55 – 63.
28. Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі / В. Г. Кремень. – 2-е вид. – К. : Знання України, 2011. – 520 с.

29. Кросбі Дж. Самість людської особи, як вона розкривається у моральній свідомості / Дж. Кросбі // Досвід людської особи. Нариси з філософської антропології. – Львів: Свічадо, 2000. – С. 29 – 50.
30. Лебон Г. Психология народов и масс / Г. Лебон. – СПб. : Макет, 1995. – 316 с.
31. Макаренко А. С. О личности и обществе / А. С. Макаренко // Макаренко А.С. Педагогические сочинения: В 8-ми т. Т. 7. / Сост. : Л. Ю. Гордин, А. А. Фролов. – М. : Педагогика, 1986. – С. 11 – 15.
32. Марголис Дж. Личность и сознание / Дж. Марголис. – М. : Прогресс, 1986. – 420 с.
33. Маркузе Г. Одномерный человек / Г. Маркузе. – М. : REFL-book, 1994. – 368 с.
34. Мунье Э. Манифест персонализма / Э. Мунье // Мунье Э. Манифест персонализма. – Пер. с фр. / Вступ. ст. И. С. Вдовиной. – М. : Республика, 1999. – С. 267 – 410.
35. Мунье Э. Персоналистическая и общностная революция / Э. Мунье // Мунье Э. Манифест персонализма: Пер. с фр. / Вступ. ст. И. С. Вдовиной. – М. : Республика, 1999. – С. 13 – 266.
36. Ніцше Ф. Генеалогія моралі / Ф. Ніцше // Ніцше Ф. По той бік добра і зла. Генеалогія моралі / Пер. з нім. А. Онишко. – Львів: Літтипес, 2002. – С. 185 – 319.
37. Печчеи А. Человеческие качества: пер с англ. / А. Печчеи; Пер. с англ. О. В. Захаровой. – М. : Прогресс, 1980. – 302 с.
38. Пико делла Мирандола. Речь о достоинстве человека / Мирандола // Человек: Мыслители прошлого и настоящего о его жизни, смерти и бессмертии. Древний мир – эпоха Просвещения / Редкол. И. Т. Фролов и др. Сост. П. С. Гуревич. – М. : Политиздат, 1991. – С. 220 – 239.
39. Проблема людини в українській філософії XVI – XVIII століттях. Монографія. / І. С. Захара, М. В. Кашуба, О. В. Матковська, В. І. Любащенко, Н. Л. Попова. – Львів: Логос, 1998. 239 с.
40. Рікер П. Сам як інший / П. Рікер. – Пер. із фр. – Вид. 2-е. К. : Дух і Літера, 2002. – 458 с.
41. Сабадуха В. О. Гріхи посередньої людини, або Філософський аналіз причин людської деструктивності / В. Сабадуха // Практична філософія. – 2011. – №1. – С. 31 – 41.
42. Сабадуха В. О. Генеза теоретичних уявлень про особу та особистість в історії філософії / В. О. Сабадуха // Психологія і суспільство. – 2016. – №4. – С. 30 – 43.
43. Сабадуха В. О. Ідея особистості в контексті принципів духовної ієрархії і рівності / В. О. Сабадуха // Гілея: науковий вісник. Зб. наук. праць / Гол. ред.. В. М. Вашкевич. – К. : Гілея, 2016. – Вип. 115(12) – С. 261 – 267.
44. Сабадуха В. О. Я-концепція філософа, або Протест проти постмодерної безвідповідальності філософії перед світом / В. О. Сабадуха // Практична філософія. – 2010. – №1. – С. 100 – 110.
45. Сенека Л. А. Моральні листи до Луцілія / Л. А. Сенека. – Пер. з лат. А. Содомори. – К. : Основи, 1999. – 603 с.
46. Сковорода Г. С. Наркис. Розмова про те: пізнай себе / Григорій Сковорода // Сковорода Г. С. Твори: у 2 т. К. Обереги, 2005. – Т.1. – С. 151 – 188.
47. Сковорода Г. С. Симфонія, названа книга Асхань, про пізнання самого себе / Григорій Сковорода // Сковорода Г. С. Твори : у 2 т. – К. : Обереги, 2005. – Т. 1. – С. 196 – 262.
48. Федорика Д. Онтологічний та екзистенційний виміри людської гідності / Д. Федорика // Досвід людської особи: Нариси з філософської

	<p>антропології. – Львів: Свічадо, 2000. – С. 123 – 152.</p> <p>49. Франкл В. Человек в поисках смысла: сборник : Пер. с англ. и нем. / В. Франкл ; общ. ред. Л. Я. Гозмана и Д. А. Леонтьева ; вступ. ст. Д. А. Леонтьева – М. : Прогресс, 1990. – 368 с.</p> <p>50. Фрейд З. Психология масс и анализ человеческого „Я” / З. Фрейд.// Фрейд З. По ту сторону принципа удовольствия. Психология масс и анализ человеческого Я. – Харьков: Фолио, 2014. – С. 138 – 286.</p> <p>51. Фромм Е. Мати чи бути? / Е. Фромм. – Пер. з англ. – К. : Укр. письменник, 2010. – 222 с.</p> <p>52. Фромм Э. Человек для себя / Э. Фромм. – Минск : Коллегиум, 1992. – 253 с.</p> <p>53. Фукуяма Ф. Наше постчеловеческое будущее: Последствия биотехнологических революций / пер. с англ. М. Б. Левина. – М.: АСТ, 2008. – 349 с.</p> <p>54. Хоффер Э. Человек убеждённый: Личность, власть и массовые движения. – М.: Альпина Паблишер, 2017. – 200 с.</p> <p>55. Хьелл Л. Теории личности (Основные положения, исследования и применение) / Л. Хьелл, Д. Зиглер. – СПб. : Питер, 1999. – 608 с.</p> <p>56. Шелер М. Положение человека в космосе / М. Шелер // Шелер М. Избранные произведения : [пер. с нем] ; [сост., науч. ред., предисл. Денежкина А. А. ; послесл. Л. А. Чухиной]. – М., 1994. – С. 129 – 194.</p> <p>57. Шелер М. Сутність моральної особистості / М. Шелер // Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрями. Хрестоматія: Навч. посібник / Упорядники В. В. Лях, В. С. Пазенок. – К. : Ваклер, 1996. – С. 10 – 30.</p> <p>58. Юркевич П. Д. Серце та його значення у духовному житті людини, згідно з ученням слова Божого / П. Д. Юркевич // Юркевич П. Д. Вибране / Переклад В. П. Недашківського; Упорядкування, переклад й примітки А. Г. Тихолаза. – К. : Абрис, 1993. – С. 73 – 114.</p> <p>59. Ярошевский М. Г. История психологии / М. Г. Ярошевский. – 3-е изд., дораб. – М. : Мысль, 1985. – 575 с.</p> <p>60. Ясперс К. Смысл и назначение истории / К. Ясперс. – Пер. с нем. 2-е изд. – М.: Республика, 1994. – 527 с.</p> <p>Інформаційні ресурси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. Розділ: Філософські науки. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/sciref/Filosofsky_nauky 2. Електронна бібліотека філософської літератури. – Режим доступу: http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/ 3. Библиотека Гумер – Философия. – Режим доступу: http://www.gumer.info/bogoslov_Buks/Philos/index_philos.php 4. Цифровая библиотека по философии. – Режим доступу: http://filosof.historic.ru/ 5. Alexandria библиотека философа. – Режим доступу: http://www.alexandria.org.ua/component/option,com_docman/Itemid,34/
--	--

<p>Дотримання вимог академічної доброчесності</p>	<p>Відповідно до Закону України “Про освіту” академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та</p>
---	---

	<p>підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);</p> <p>посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;</p> <p>дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;</p> <p>надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Основні засади дотримання академічної доброчесності в НУ "ОЮА" визначено у Положенні про дотримання академічної доброчесності в НУ "ОЮА" https://www.onua.edu.ua/ua/doc-education-ukr/4519-polozhennya-pro-dotrimannya-akademichnoji-dobrochesnosti-v-nu-oyua</p>
--	--

Оцінювання	
Вид оцінювання	%
Поточний контроль, разом, у т.ч.:	50
• доповіді та повідомлення на семінарах	25
• виконання письмових індивідуальних завдань, рефератів, контрольних робіт	15
• опитування на семінарських заняттях	10
Підсумковий контроль, разом, у т.ч.:	50
• письмова компонента	25
• усна компонента	25

Шкала оцінювання		
Оцінка	Бали	Опис
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Добре
C	75-81	Добре
D	67-74	Задовільно
E	60-66	Задовільно (достатньо)
Fx	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Вимоги викладача: вимоги до відвідування занять	Регулярне відвідування лекційних та практичних занять, попереднє ознайомлення з рекомендованою літературою. Підготовка рефератів та доповідей за темами навчальної дисципліни.
---	--

